

Tasfiye halindeki şirketin alacağının ve devreden KDV'sinin doğrudan gider yazılıp yazılamayacağı ile şüpheli ticari alacak karşılığı ayrılıp ayrılamayacağı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.18.02-32323-8114-449
Tarih	22.06.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.18.02-32323-8114-449

22/06/2011

Konu : Tasfiye halindeki şirketin alacağının ve devreden KDV'sinin doğrudan gider yazılıp yazılamayacağı ile şüpheli ticari alacak karşılığı ayrılıp ayrılamayacağı hk.

İlgide kayıtlı dilekçenizin incelenmesinden, şirketinizin ... Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün ... vergi numaralı mükellefi olduğu, ... Ticaret Mahkemesinin tarihli kararıyla şirketinize ... tasfiye memuru olarak atandığı, tasfiyenin Ticaret Sicil Gazetesinde .. tarihinde tescil edildiği, tasfiye giriş bilançosunda yer alan 1.292,39.-TL senetli alacağınızın icra takibine konu edilmesinin tasfiye süresini uzatması ve icra maliyetinin yüksek olması nedeniyle yapılamadığı belirtilerek, söz konusu tutarın doğrudan gider yazılıp yazılamayacağı ile ekli bilançoda yer alan devreden KDV alacağı hususlarında Başkanlığımızdan görüş talep edilmiştir.

Katma Değer Vergisi Kanununun 29/2 nci maddesinde; "Bir vergilendirme döneminde indirilecek katma değer vergisi toplamı, mükellefin vergiye tabi işlemleri dolayısıyla hesaplanan katma değer vergisi toplamından fazla olduğu takdirde, aradaki fark sonraki dönemlere devrolunur ve iade edilmez." denilmektedir.

Aynı Kanunun beyan esaslı başlıklı 40 ncı maddesinin 3 ncü bendinde herhangi bir vergilendirme döneminde vergiye tabi işlemleri bulunmayan mükelleflerinde beyanname vermek zorunda oldukları; yine aynı Kanunun 58 nci maddesinde, mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanan katma değer vergisi ile mükellefçe indirilebilecek katma değer vergisinin, gelir ve kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider olarak kabul edilemeyeceği hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, tasfiyeye girilmesi halinde, tasfiyeye giren kurumlarca mevcutların tasfiye sonuçlanmadan önce satış v.b. yollarla elden çıkarılması halinde teslim bedeli üzerinden, mevcutlar elden çıkarılmamış ise söz konusu mevcutlar işletmeden çekiş gösterilerek KDV Kanununun 3/a maddesi gereğince emsal bedel üzerinden KDV hesaplanması ve beyan edilmesi gerekmektedir. Hesaplanan bu vergilere rağmen indirilemeyen katma değer vergisinin kalması halinde ise indirim yoluyla giderilemeyen bu vergilerin gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider ve maliyet unsuru olarak göz önüne alınması mümkün bulunmaktadır.

Buna göre, tasfiye memuru olarak görevlendirildiğiniz Tasfiye halindeki ... Ltd. Şti.'nce tasfiye sonuçlanıncaya kadar KDV beyannamesi verilmesi ve tasfiyenin sonuçlandığı dönemde işletmede yer alan mevcutların işletme kayıtlarından çıkarılması gerekmektedir. Tasfiye kapanış döneminde hala indirim yoluyla giderilemeyen KDV bulunması halinde bu verginin kurumlar vergisi uygulamasında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınabileceği tabiidir.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 322 nci maddesinde, kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkan kalmayan alacakların değersiz alacak olduğu, değersiz alacakların, bu mahiyete girdikleri tarihte tasarruf değerlerini kaybedecekleri ve mukayyet kıymetleriyle zarara geçirilerek yok edilecekleri ile işletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerin bu madde hükmüne giren değersiz alacaklarını gider kaydetmek suretiyle yok edecekleri hüküm altına alınmıştır.

Madde hükmüne göre, alacağın değersiz alacak sayılabilmesi için kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya ihtiyaç bulunmakta olup, bu alacaklara ilişkin herhangi bir kazai bir hüküm veya kanaat verici bir vesika olmaması durumunda söz konusu alacaklar değersiz alacak kapsamına girmemektedir.

Vergi hukuku uygulaması bakımından kanaat verici vesikalara örnek olarak aşağıdaki belgeler sayılabilir.

-Borçlunun herhangi bir mal varlığı bırakmadan ölümü veya Medeni Kanunun 31 ve izleyen maddelerine göre mahkemelerce borçlu hakkında verilen gaiplik kararı ve mirasçılarının da mirası reddettiklerine dair sulh hukuk mahkemelerince verilmiş bulunan mirası red kararı,

- Borçlu aleyhine alacaklı tarafından açılan davayı borçlunun kazandığına dair mahkeme kararı,
- Mahkeme huzurunda alacaktan vazgeçildiğine ilişkin olarak düzenlenmiş belgeler,
- Alacaktan vazgeçildiğine dair konkordato anlaşması,
- Borçlunun dolandırıcılıktan mahkum olması ve herhangi bir malvarlığı bulunmadığını belgeleyen resmi evrak,
- Borçlunun adresinin saptanamaması nedeniyle icra takibat dosyasının kaldırıldığını ve yasal süresi içerisinde yenileme talebinde de bulunulmadığını gösteren icra memurluğu yazısı,
- Gerek doğuşu gerekse vazgeçilmesi bakımından belli ve inandırıcı sebepleri olmak şartıyla alacaktan vazgeçildiğini gösteren anlaşmalar, (Alacaklının tek taraflı irade beyanı ile alınmasından vazgeçilen alacakların, değersiz alacak olarak zarar kaydı mümkün değildir.)
- Ticaret mahkemesince borçlu hakkında verilmiş ve ilgili masa tarafından tasfiyeye tabi tutulmuş bulunan iflas kararına ilişkin belgeler.

Yukarıda yer alan hükümlere göre, bahis konusu senetli alacağınızın tahsiline imkan kalmadığına ilişkin kazai bir hüküm veya kanaat verici bir vesika bulunmadığı anlaşıldığından söz konusu alacağınızı doğrudan gider kaydetmeniz mümkün değildir.

Anılan Kanunun 323 üncü maddesinde ise "Ticari ve zirai kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi ile ilgili olmak şartıyla;

1-Dava veya icra safhasında bulunan alacaklar;

2-Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar;

şüpheli alacak sayılır.

Yukarıda yazılı şüpheli alacaklar için değerlendirme gününün tasarruf değerine göre pasifte karşılık ayrılabilir.

Bu karşılığın hangi alacaklara ait olduğu karşılık hesabında gösterilir. Teminatlı alacaklarda bu karşılık teminattan geri kalan miktara inhisar eder.

Şüpheli alacakların sonradan tahsil edilen miktarları tahsil edildikleri dönemde kar-zarar hesabına intikal ettirilir." hükmü yer almaktadır.

323 maddeye göre bir alacağın şüpheli hale gelebilmesi için ya alacak dava veya icra safhasında bulunmalı ya da yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alaklardan oluşmalıdır.

Alacağın yurt içinden veya yurt dışından olması bir önem taşımadığından yurt dışından olan alacaklar için de bu madde hükümleri geçerlidir.

Şüpheli alacaklara karşılık ayırmak için mahkemeye dava, icra müdürlüğüne takip için dilekçe verilmiş olması alacağın dava veya icra safhasında olduğunu göstermekle beraber bu başvuruların takibi gerekmektedir. Dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklara karşılık ayrılabilmesi için borçlunun noter vasıtasıyla protesto edilmesi veya borcun (3. kişilere ispat açısından kanaat verici belge olacak şekilde) bir yazı ile istenmesi ve protestonun ya da yazının muhatabına ulaşmış olması gerekmektedir. Dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacakların tespiti açısından dava edilecek alacak için avukatlık ücreti, yargı harcı, notere yapılacak ödemeler ile posta giderleri toplamı dikkate alınarak tahmini bir dava maliyeti bulunacak ve bu tutar alacakla kıyaslanacaktır. Tahmini dava maliyetinin alacaktan daha büyük olması halinde, mahkemeye başvurulmadan protesto veya yazı ile bir defadan fazla istenerek tahsil edilemeyen alacak için karşılık ayrılması mümkün olabilecektir.

Buna göre, söz konusu alacağınızın dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alaklardan olup olmadığının tespiti açısından yukarıdaki kıyaslamayı yapmanız gerekmektedir. Tahmini dava maliyetinin alacaktan daha büyük olması halinde, mahkemeye başvurmadan protesto etmeniz veya yazı ile bir defadan fazla istemenize rağmen tahsil edemediğiniz takdirde, söz konusu alacağınız için şüpheli alacak karşılığı ayırmanız mümkündür.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026